

Mýdlové bubliny

Co jsou to mýdlové bubliny?

Jsou to jemné vzduchové objekty obklopené tenkou mýdlovou blánou. Vznikají tehdy, když se vzduch zachytí uvnitř vrstvy mýdlové vody a vytvoří kulovitý tvar. Abychom mýdlovou bublinu vytvořili, musíme do této blány vpustit vzduch – nejčastěji foukáním pomocí brčka či jiné duté trubičky.

Než se zrodila první mýdlová bublina, muselo vzniknout samotné **MÝDLO**.

Historie mýdla sahá až do období kolem roku 2800 př. n. l. První doložená zmínka o jeho výrobě z tuku a popela pochází ze sumerských hlíněných tabulek zhruba z roku 2500 př. n. l.

Ve starověkém Egyptě se mýdlo používalo k čištění vlny a činění kůže. S jeho původem se však pojí i známá legenda, podle níž mýdlo neobjevili Sumerové, ale staří Římané. Na hoře Sapo v Římě, kde se obětovala zvířata, stékal při dešti popel z ohnišť spolu s vytaveným živočišným tukem do řeky Tibery. Ženy, které zde praly prádlo, si všimly, že se díky této směsi nečistoty odstraňují mnohem snadněji. Tak měla být objevena látka složená z tuku a popela, která čistí a myje. Ať už je pravda jakákoli, je pravděpodobné, že mýdlo bylo objeveno nezávisle na sobě v různých částech světa a budoucí výzkum může odhalit jeho užívání i v dalších starověkých kulturách.

Mýdlo, které bylo základem pro tvorbu bublin, bylo spojováno s nečistotou, zatímco samotné bubliny vedly umělce k neslučitelnosti hříchu a nevinnosti. Homo bulla (latinský výraz, který znamená „člověk je bublina“) je metafora pro pomíjivost a křehkost lidského života.

Memento Mori. Credits - [The District Museum in Nowy Sącz](#)

Než se rozšířila interpretace motivu homo bulla, lze první adaptace jako dětské kratochvíle pozorovat mimo jiné na obraze Pietera Bruegela Staršího Dětské hry z roku 1560.

Pieter Bruegel starší, Dětské hry | 1560, Kunsthistorisches Museum, Vídeň

Určitě děti a možná i dospělí se bavili foukáním bublin snad od středověku, ale s jistotou jde o populární zábavu v 17. století. Svědčí o tom dobové malby, zobrazující děti, jak vyfukují bubliny pomocí tenkých trubiček. Zároveň i vědecký svět se začal zajímat o tyto vzdušné koule v rámci výzkumu optického jevu. Mýdlové bubliny se začaly vnímat širším způsobem než jen jako pomíjivé objekty.

Jean-Baptiste-Siméon Chardin, Mýdlové bubliny | po roce 1739, Muzeum umění Los Angeles

Pro potěšení fanoušků této hry bylo věnováno mnoho času přípravě látky, která by umožnila foukat větší a déle trvající bubliny.

V roce 1789 přijel do Londýna Andrew Pears, aby začal vyrábět a prodávat mýdlo ve svém obchodě. Mýdlo, které vyráběl, bylo nejen příjemné pro pokožku, ale navíc, jak si zákazníci všimli, vytvářelo déle trvající bublinky. Delší životnost mýdlových bublin přinesla společnosti Pears lukrativní obchodní úspěch.

Claudina Stella, Les bouteilles de savon, 1657

První technické bublinové roztoky se začaly objevovat ve vědeckých svazcích (jako jsou např. „Mýdlové bubliny“ od C.V. Boyse) od 80. let 19. století. Příměsi jako jedlá soda, guarová guma nebo glycerin měly udržet stabilní tvar bubliny, která odolá poryvům větru, deště a do určité míry i odrazům od země.

MÍCHÁME BUBLINOVÝ ROZTOK

Po několika pokusech s vodou, saponáty, sodou nebo cukrem, kukuřičným sirupem, škrobem ... jsme u bublin nedosáhli ani větší pevnosti, ani lepší pružnosti. A tak jsme se rozhodli zvládnout to stejně jako chlapeci na obraze od Bruegela jen s vodou a s mýdlem.

POSTUP

Ve snaze o nejstarší (zároveň nejpřirozenější) postup při tvorbě bublifuku jsme společně s dětmi použili mýdlo vyrobené podle receptu starého minimálně 100 let, ryze přírodní, bez dodaných barviv a vůní. Hodně se mu blíží např. šedé mýdlo od Jelena.

Nastrouhané anebo nožem jemně naškrábané mýdlo jsme smíchali přibližně v poměru 1:3 s vodou a za stálého míchání vytvořili krásnou pěnu.

Sama příprava všech komponentů a společné soutěžení o největší bublinu přineslo spoustu radosti a uspokojení.

-uclov-

LITERATURA a ZDROJE

pro ty, co chtějí vědět víc

HISTORY OF ADVERTISING: No 98: Pears soap's Bubbles poster. Campaign Live, 1. 5. 2014, [online]. <https://www.campaignlive.co.uk/article/history-advertising-no-98-pears-soaps-bubbles-poster/1291937>

HOMO BULLA. Między bajką a rozumem. Niezła sztuka, 16. 6. 2023, [online]. <https://niezlasztuka.net/o-sztuce/homo-bulla-miedzy-bajka-a-rozumem/>

BUBBLE SOLUTION – History of bubbles. Historyofbubbles.com, [online]. <https://www.historyofbubbles.com/homo-bulla/>

BUBBLES (painting). Wikipedia: English Wikipedia, [online], [https://en.wikipedia.org/wiki/Bubbles_\(painting\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Bubbles_(painting))

PEARS (soap). Wikipedia: English Wikipedia, [online], [https://en.wikipedia.org/wiki/Pears_\(soap\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Pears_(soap))

THOMAS J. BARRATT. Wikipedia: English Wikipedia, [online], https://en.wikipedia.org/wiki/Thomas_J._Barratt